

Interessat i pesat

A i costat de verbs com, per exemple, *acompanyar*, *alarmar*, *amargar* o *asfixiar*, trobem als diccionaris —concretament, al Diccionari Fabra—, les formes *acompanyant*, *alarmant*, *amargant* i *asfixiant*, que són els seus participis presents, i usats normalment com a adjectius significat «que acompanya», «que alarma», etc., és a dir, per a indicar que el substantiu a què es refereixen designa el qui o allò que realitza l'acció del verb, o bé fins i tot, en alguns casos, usats també com a substantius amb aquesta designació: *les notícies alarmants*, *els gasos asfixiants*, *els acompanyants*. En canvi, els mateixos diccionaris no solen entrar en el seu articulat les formes de participi passat —*acompanyat*, *alarmat*, *amargat*, etc.—, encara que aquestes formes tenen tendència a incorporar-se al grup nominal, és a dir, a esdevenir adjectius o substantius, seguint, però, un procés irregular i difícil de controlar i, per tant, impossible de reflectir fidelment en una obra normativa. En principi, els participis passats tenen un sentit passiu, s'apliquen a les persones o coses que han rebut l'acció del verb, i aquest cas essent el normal és quan no solen tenir entrada pròpia als diccionaris: En alguns casos, però, encara que pugui semblar il·lògic, els participis passats s'usen també amb valor actiu, això és, referits a qui o a allò que realitza l'acció del verb, sia en concurrència amb els participis presents respectivament, sia

sense aquesta concurrència, a causa de la manca d'apetitud que han demostrat els participis presents. És aleshores quan els participis passats són normalment recollits, amb entrada pròpia, als diccionaris.

Un exemple d'aquest ús concurrent de participi present i participi passat ens els donen els verbs *interessar* i *pesar*, és a dir, *interessant* i *interessat*, i *pesant* i *pesat*. En línies generals, el significat d'aquests participis és «que interessa» i «que pesa», respectivament, però amb una notable especialització pel que fa al dels participis passats, que tenen tendència a adquirir un sentit figurat. Així, *interessat* ha passat a significar «que es deixa dur per l'interès» i *pesat* vol dir «feixuc» però més aviat figuradament així com «molest», «enfadatós», «lent», significats, tots ells, que s'allunyen de la noció del pes material. Hi ha, però, una diferència important entre el primer cas (*interessant* i *interessat*) i el segon (*pesant* i *pesat*): la seguretat en l'ús dels adjectius que provenen dels participis del verb *interessar* i la vacil·lació en els que provenen de *pesar*. Ningú no diu *És una noia molt interessada* quan vol dir *És una noia molt interessant*. En canvi, hom diu sovint *És un moble molt pesat* en lloc de... *molt pesant*, és a dir, fent abstracció del valor que hom convé a atribuir al participi *pesar* usat com a adjectiu.